

Esej o principu dobra

Dnes a denně máme možnost z médií slyšet, či se z různých periodik dozvědět o problémech, které trápí ve větším, či menším měřítku takřka celý svět. Samozřejmě ty potíže jsou všude rozdílné, ale společný jmenovatel je jeden. Tím je lidská existence, která již od pravěku sebou přináší nemalé útrapy a rozpory. Lidé potřebují k životu prostor, dostatek potravy, vody a podobné nám Evropanům běžné a banální věci. Avšak vždy tomu tak nebylo, nemusíme se v dějinách vracet příliš daleko. Letos slavíme 20 let od pádu komunistického režimu, který jak známo zakazoval tak potřebnou volnost a svobodu jedince. Právě tehdy by se pověstný Wintonův "vlak svobody" nepochybně využil a pomohl by tak zachránit spousty později popravených lidí, či jejich zmařených životů. Netřeba připomínat, že naprostá většina těchto jedinců byla obětí vykonstruovaných politických procesů. I v té době by k vypravení "expresu naděje" potřeboval Sir Winton velkou dávku osobní odvahy, protože naše hranice byly tou dobou obklopeny vojáky se samopaly, které neváhali použít. Ale zpět k současnosti a hlavně k tomu, co vlastně Nicholas Winton učinil doopravdy. Těsně před vypuknutím, doufejme již navždy nejhorší války v historii lidstva, tedy II. světové války, zachránil roku 1939 téměř sedm set dětí, především židovské národnosti. Tyto děti by bez jeho pomoci téměř jistě zahynuly. Pro nás, občany České republiky, by mělo být velkou satisfakcí, že tento vlak "lidské dobroty" byl vypraven právě z našeho území do rodiště pana Wintona, tedy Velké Británie. Přestože byl tento válečný spoj "naděje" vypraven za našimi západními sousedy ještě před plným vypuknutím války dne 1. září. 1939, bylo již vše pod dohledem německých vojáků. Naštěstí si v té chvíli ještě nedovolili razantně tomuto spojení se svobodou zabránit. Ba právě naopak, německá policie dokonce pomáhala "vyvoleným" dětem do vlaků nastoupit. Jaká to ironie! Později jiným dětem "pomáhala" do vlaků také, tentokrát však s cílem zcela opačným, a tím byly koncentrační tábory s plynovými komorami. O opravdových plánech těchto "na oko" pracovních táborů tehdy ještě nikdo nic podrobného nevěděl. Dokonce ani ti, kterých se týkaly hlavně, tedy Židé. Sám Nicholas Winton je a vždy byl velmi skromným mužem, který dodnes o svém hrdinství nerad mluví, natož aby se ještě chlubil. Za vše mluví jeho citát: „ Jen jsem viděl, k čemu se schyluje, a tak jsem udělal co jsem mohl, abych pomohl. " Nesmíme také opomenout poukázat na nezištnost britských občanů, kteří zachráněné děti k sobě domů přijali a snad jim i dali tak potřebnou lásku. I když to pro ně nebylo, a hlavně v nejbližších letech nemělo být vůbec jednoduché, tak právě oni prokázali, co znamená slovo solidarita. Byli natolik lidstí, že k sobě přijali ve své již tak tíživé situaci, tyto naprosto cizí "bytosti." A za to jim jsou tyto "děti" nesmírně vděční. Není proto náhoda, že většina "Wintonových dětí", jsou dnes členy charitativních spolků a snaží se za čin pana Wintona náležitě odvděčit. I v dnešní realitě plné násilí, válečných, diplomatických, ale i rasových střetů, je takových jedinců potřeba stále velmi mnoho. Ale je třeba si také uvědomit, že každá lidská bytost je originál, a proto by bylo bláhové si myslet, že se tady objeví nový, autentický hrdina. Winton jen může sloužit nám, studentům, učitelům, politikům a dalším jako vzor odvahy, hrdinství... Zkrátka ukázat, jaký neobyčejný krok lze ve svém "pozemském" putování učinit. Bohužel, jsem se při svém studiu příliš nesetkal s přílišnou propagací podobných jedinců. Ten problém, že se učitelé a profesori díky osnovám, či své vůli nedostanou k probírání moderních dějin je obecně znám. Ne, že bych někomu chtěl brát iluzi o tom, jak důležitá je epocha pravěku, či starověkého Řecka, ale přece jen se domnívám, že problematika nacismu a komunismu je v této době přednější. Poté se totiž jen můžeme podívat a zastavovat se nad tím, proč dnes většina nás mladých neví téměř nic o hrůzách a postavách II. světové války, či dalších důležitých bodech historie 20. století. Je to velmi smutné, neboť za pár let bychom se měli podílet na fungování naší země, právě jen a jen my. Navíc je obecnou pravdou, že ten, kdo se nepoučí z chyb minulosti, může (a jak známo "zákon schválnosti" je mocný) v budoucnu tyto "přehmaty" historie opakovat. Naštěstí, když k nějakému tomu přehmatu opravdu přece jen dojde, existuje na světě stále dostatek "hasičů", kteří mnohdy neváhají položit svůj vlastní život za záchranu jiných, které většinou vidí poprvé v životě. Takových je třeba si vážit a chovat je v úctě, protože jejich hrdinství doslova nezná hranic a nedá se nikterak vyčíslit. Takové je třeba i vychovávat a motivovat, aby se rodili stále další a další, kteří budou dávat přednost pravdě, před popularitou, či populismem.

Potřeba je také zmínit, že naštěstí v dnešní době to již mají podobní hrdinové snad svým způsobem lehčí. Jednak je ve většině států demokracie, která sice jednotlivé lidi odlišuje názorově, ale obrovské bohatství v tomto zřízení tkví v tom, že za své názory nejste v naprosté většině trestáni. Na druhé straně jsme si všichni blíž díky boření bariér, hranic a také, snad, díky Evropské unii. Krátce řečeno: stále platí okřídlené „ V nouzi poznáš přítele " a vždy, když vyvstane na svět skutečná krize, tak i zdánlivě, obyčejní lidé dělají neobyčejné věci. A to i bez pomoci pověstných blanických rytířů, velké armády, či jiných "morálních" podpor. Společným průsečíkem toho všeho je právě onen "princip dobra" ukrytý v srdcích a dobrých povahových rysech oněch vykonavatelů "dobra". Ty jim poté pomáhají překonat syndrom lhostejnosti, pohodlnosti, průměrnosti a jiných. Ve vypjaté chvíli tito "bojovníci" zachraňují oběti havárií, násilných činů, krádeží... Postiženým vracejí to nejcennější, co každý z nás bez ohledu na věk, rasu, náboženské vyznání, bohatství, vzdělání má, tedy život. A ten je nenahraditelný, proto klobouk dolů.

Otázkou zůstává, zda i dnes potřebujeme podobné "dobré skutky", či snad jestli lidskost, dobrota a slušné vychování nejsou spíše pro daného jedince handicapem? Na první otázku odpovím bez váhání, či dlouhých průtahů. Ano! Ty budou dle mého názoru třeba vždy, avšak je otázkou, zda budou i v dalších desetiletích náležitě oceňovány, či jestli je vůbec bude chtít někdo vykonávat. Již dnes je problém sehnat schopné lidi do policejního sboru či sestřičku do nemocnice. Již dnes musíte dávat za každou "banalitu" tučné odměny atd. O nějakém doprovodném přesčasu, již také není moc na místě mluvit. Zkrátka, hlavně ve městech je vidět, že dnes není téměř nic samozřejmostí. Naštěstí se ještě neplatí za možnost slušně pozdravit, či tomu druhému pomoci v nouzi. Krátce řečeno každá epocha přináší své opomíjené hrdiny, kterých si mnohdy všimneme až po jejich smrti. Na druhé straně tu je skupina lidí s odlišnou morálkou. Tato skupina využívá "lidskosti" těchto hrdinů ke svému zisku. To je bohužel nešvar určitých osob po celé zemi.

Nutno si také uvědomit, že tito "zlí" nám pomáhají ukázat na ty dobré. Zda někdo v budoucnu dokáže ovlivnit či eliminovat úmysly těch "zlých a nečestných", ještě než se stihnou zrealizovat nevím, každopádně to by poté byl další jedinec patřící do plejády lidí s "principem dobra".

O tom ale tato esej pojednávat neměla. Smyslem jejího sepsání mělo být poukázat na to, jak zdánlivě těžké je udělat "hrdinský čin". Avšak na příkladu pana Wintona je patrné, že nic není nemožné, a že i když je proti vám takřka celý svět, vy můžete díky své cílevědomosti a odvaze dokázat opravdu vše. Opět by se dalo použít známé: "Nic není nemožné". Takže běžte a konejte dobré skutky, ať už ty velké, jako Sir Winton a nebo ty malé, že vaší sousedce podržíte dveře od výtahu. Věřte, že oba příklady jsou věru šlechetné a že máte spoustu příležitostí za svůj život vykonat mnoho dobrého. Ted' už je to jen na Vás!